

Illuka Kooli ainekava	Ainevaldkond: Sotsiaalsed	Õppeaine: Ühiskonnaõpetus
3 kooliaste	6 klass	Tundide arv: 35
Õppeaine kirjeldus		
<p>Ühiskonnaõpetusel on tähtis koht õpilaste sotsiaalse kompetentsuse kujunemises. Ühiskonnaõpetus aitab õpilasel arendada ettevõtlikkust ning kujuneda ennast teostavaks, kaasinimesi arvestavaks, sotsiaalselt pädevaks ja toimetulevaks ühiskonnaliikmeks. Ühiskonnaõpetuse tunnis omandatud teadmised, oskused ja hoiakud seostuvad tihedalt teistes õppeainetes (ajaloos, geograafias, inimeseõpetuses jt) õpituga, olles aluseks elukestvatele õpetele. Põhikooli ühiskonnaõpetus käsitleb kõige üldisemal kujul ühiskonna toimimist, kodaniku seoseid ühiskonna põhivaldkondadega (majanduse, poliitika ja õigusega), ent ka suhteid erinevate sotsiaalsete rühmadega. Kodanikuna mõistetakse demokraatliku ühiskonna liiget, kes suhtleb ühiskonna institutsioonidega, lähtudes oma huvidest ja võimalustest. Ühiskonnaõpetusel on tähtis koht õpilaste väärtushinnangute ja hoiakute kujunemises, sh ettevõtlikkus, seaduste austamine, töökus, sooline võrdõiguslikkus, vabadus, kodanikualgatus, sotsiaalne õiglus ja kodanike võrdne kohtlemine, inimõiguste austamine, mõistev suhtumine erinevustesse, tauniv suhtumine eelarvamustesse, säästlik suhtumine keskkonda, lugupidav suhtumine teiste rahvaste ja maade kultuuritraditsioonidesse ning soov neid tundma õppida; oma maa kultuuripärandi väärtustamine; teadvustamine, et kõikide maailma riikide elatustase ei ole võrdne ja maailmas on palju vaesust ning paljude inimeste materiaalne heaolu on võimalikuks saanud looduse ja tuleviku arvelt jne. Ühiskonnaõpetuse eesmärk on praktiliste ülesannete, probleemide analüüsimise ja ainealaste põhimõistete omandamise kaudu saada tervikpilt ühiskonna toimimisest. Tähtsal kohal on igapäevaeluga seonduvate probleemide lahendamine ning asjatundlike otsuste tegemise oskuste kujunemine, mis aitab õpilasel ühiskonnas toime tulla. Nii kujuneb õpilasel tervikpilt ühiskonnast, kus teadvustatakse inimtegevuse ja looduse vastastikust mõju ning väärtustatakse jätkusuutlikku eluviisi. II kooliastmes tutvub õpilane oma lähiümbruse sotsiaalsete suhete süsteemiga, keskendudes sotsiaalselt erinevate isiksuste ja rühmade koosseksisteerimisele. Käsitelu keskmes on inimesed meie ümber, kool ning õpilase kodukoht. Õppes kasutatakse tehnoloogilisi vahendeid, sh IKT võimalusi. Aine eesmärk on kujundada aktiivseid ja vastutustundlikke kodanikke. Õpetaja otsustab ainekava raames teemade käsitlemise sügavuse üle sõltuvalt kasutatavast tegelikust ajaressursist ja õpilaste võimekusest.</p>		
Õpitulemused:	Metoodilised soovitused, sh õpistrateegiate rakendamine, diferentseerimise võimalused	
Demokraatia põhimõtted ja selle toimimine		
<p>Teab kodukohas tegutsevaid kodanikuühendusi ja -algatusi.</p> <p>Loetleb kodukohas lahendamist vajavaid probleeme ja pakub neile lahendusi.</p> <p>Leiab eakohaseid võimalusi eneseteostuseks kogukonna liikmena.</p>	<p>Õpilasomavalitsuse esindaja ja/või huvijuht teevad külalistunni ning tutvustavad juba tehtut ja ka plaanitavat. Õpilased saavad teha ettepanekuid koolielu parandamiseks.</p> <p>KOV esindajaga kohtumine ja/või KOV külustus. Õpilased saavad teha ettepanekuid kodukohas vajalikest muudatustest või algatustest.</p>	

<p>Osaleb oma klassi otsustusprotsessides demokraatia põhimõtteid arvestades.</p> <p>Teab lapse õigusi ja olulisemaid inimõigusi ning selgitab nende olulisust.</p> <p>Teab, et kõik inimesed on seaduse ees võrdsed ja peavad seadusi täitma.</p> <p>Kirjeldab, kuidas demokraatia põhimõtted saavad toimida koolis; toetab oma käitumise ja osalemisega koolidemokraatiat.</p> <p>Teab Eesti riigi juhtimisega seotud põhiseaduslikke institutsioone ja olulisemaid ametikohti.</p>	<p>Loovülesanne "Unistuste kool". Mida unistuste koolis õpetatakse, kes õpetavad, kes õpivad, milline on koolipäev?</p>
Allikad ja autoriõigused	
<p>Eristab fakti arvamusest, teab, mis tunnuste alusel hinnata allikate usaldusväärsust.</p> <p>Teab, et autoriõigused on kaitstud seadusega ja autorile tuleb viidata.</p>	<p>Arvamusloo või referaadi kirjutamine/koostamine kasutades usaldusväärseid allikaid ja korrektset viitamist.</p>
Kultuur	
<p>Teab, et inimesed on erineva kultuuritaustaga, saab aru, kui kedagi kultuurilise erinevuse tõttu diskrimineeritakse ja otsib vajaduse korral abi.</p> <p>Teab, et iga inimene on käitumise, hoiakute ja panusega kultuurikandja ja -looja.</p>	<p>Rollimängud, kohtumised erinevate kultuurikandjatega enda kogukonnast ja kaugemalt.</p>
Planeerimine ja tarbimine	
<p>Tunneb tervise- ja turvariske, oskab vältida ohtusid ja teab, kust abi otsida, kasutab turvaliselt dokumente ja pangakaarti.</p> <p>Oskab oma aega ja raha planeerida, võimeid ja võimalusi arvestada.</p> <p>Käitub teadliku tarbijana.</p> <p>Toob näiteid erinevatest seaduslikest rahateenimise võimalustest.</p> <p>Koostab eelarve etteantud piirides;</p>	<p>Kohaliku õpilasmaleva, omavalituse poolt pakutavate suvetööde jms tutvumine</p>

Kirjeldab säästmise võimalusi igapäevaelus, toob näiteid.	
Õppesisu:	
Demokraatia põhimõtted ja selle toimimine Demokraatia klassis, koolis ja kogukonnas. Peamised õigused ja kohustused. Seadused ja institutsioonid.	
Allikad ja autoriõigused Fakt ja arvamus, enda arvamuse põhjendamine, viitamine.	
Kultuur Kultuurilised erinevused ja nende aktsepteerimine.	
Planeerimine ja tarbimine Aja ja kulutuste planeerimine ning raha kasutamine, laenamine ja säästmine. Elukutsed – teadmised ja oskused. Elukestev õpe. Elukutsed ja ettevõtted kodukohas. Teadlik, säästev tarbimine. Töökultuur ja tööeetika.	
Põhimõisted:	
Kohalik omavalitsus, seadus, lapse õigused, peamised inimõigused, sõnavabadus ja selle põhimõtted, demokraatia, vabatahtlik tegevus, kodanikuühendus. Peamised põhiseaduslikud institutsioonid ja nende funktsioonid, õpilasomavalitsus, õpilaste osalemine koolielu korraldamises ja õpilasesinduses. Kooli sisekord (kodukord).Õiguste, kohustuste ja vastutuse tasakaal.	
Fakt, arvamus, allikas, argumenteerimine, autoriõigused, viitamine.	
Kultuur, religioon, võrdõiguslikkus ja sallivus Eestis ja õpilase klassis, koolis ja kodukohas elavad rahvarühmad (sotsiaalsed, rahvuslikud, religioossed jm), sooline võrdõiguslikkus, pere ja suguvõsa, kogukond.	
Risk, turvalisus, aja- ja kulutuste planeerimine, tarbimine ja tarbija, raha kogumine, säästmine ja laenamine, tarbimisotsuste mõju keskkonnale ja kogukonnale, elukutsed ja ettevõtted kodukohas.	
Kooli väärtuste arendamine:	
Koostöö, ettevõtlikus – Õpilaste vahelist koostööd arendatakse gruppitöödena. Lõimingu käigus areneb koostöö õpetajate vahel. Õppekäikudel areneb koostöö välispartneritega. Ühiskonnaõpetuses soodustatakse praktilises ühistöös osalemist sh kooli üritustes, projektides jms kaasalõõmist, osalemist õpilasomavalitsuse töös, õpilasmalevas, õpilasfirmade loomist jne. Loovus – arendatakse tutvustades erinevaid uudseid allikaid ja võtteid, kasutades lõimingut ja andes loovust eeldavaid ülesandeid. Hinnatakse loovat lähenemist eelpool nimetatud praktilises tegevuses. Näidete abil antakse sisend uute võtete kasutamiseks eluliste ülesannete lahendamisel. Keskkonnahoid ja tervis –näidete varal aidatakse kaasa õpilaste veendumuse kujunemisele sotsiaalse ja loodusliku keskkonna hoidmise ning säästmise vajalikkusest. Kooli projektides osalemine soodustab keskkonnahoidliku hoiaku kujunemist. Samuti otsitakse ülesandeid ,mis kujundavad tervislike eluviise toetavaid hoiakuid.	

Lõiming:	Hindamine:
<p>Klassijuhataja tund. Klassivanema valimised. Kampaania, valimisprotsess. Õpilasesindusse kandideerimine.</p> <p>Kunstiõpetus Kampaaniaplakatid.</p> <p>Inimeseõpetus Ettepanekud õpilasesindusele ja kohalikule omavalitsusele. Loovülesanne “unistuste kool” Õiguste ja kohustuste tasakaalu kujutava skeemi koostamine ja arutelu.</p> <p>Ettevõtete külastused.</p> <p>Üldpädevused: Sotsiaalne pädevus (koolidemokraatias osaledes), suhtluspädevus, ettevõtluspädevus</p>	<p>Eneseanalüüs Plakat Lünktekst</p>
Allikad ja autoriõigused	
<p>Kirjandus/ajalugu/ informaatika Õpilane kirjutab usaldusväärseid allikaid ja viitamist kasutades arvamust, kus toob enda arvamuse põhjendamiseks sisse ka fakte.</p> <p>Üldpädevused: suhtluspädevus - argumenteerimine, enda arvamuse põhjendamine</p>	<p>Võrdlemine - õpilane loeb lühitekste ning määrab, kas tegu on arvamuse või faktiga.</p> <p>Arvamuslugu - õpilane kirjutab usaldusväärseid allikaid ja viitamist kasutades arvamust, kus toob enda arvamuse põhjendamiseks sisse ka fakte.</p> <p>Seotakse ka järgnevate ühiskonnaõpetuse kirjalike ülesannete ja uurimustega.</p>
Kultuur	
<p>Kirjandus ja eesti keel / inglise keel / vene keel / Inimeseõpetus Intervjuu teisest rahvusest inimesega, kes elab Eestis. Vormistus kirjalik.</p> <p>Üldpädevused: Väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus (koolidemokraatias osaledes), suhtluspädevus.</p>	<p>Referaat – erinevad usundid ja rahvused kodukohas ning Eestis</p> <p>Esitlus – intervjuu teinud inimeselt saadud teabe edastamine kaalastele</p> <p>Pildianalüüs</p> <p>Juhitud kujutlus</p>
Planeerimine ja tarbimine	
<p>Matemaatika, loodusõpetus Isiklik eelarve: Inimeseõpetus Kohalikud ettevõtted. Minifirma.</p>	<p>Isiklik eelarve ja selle analüüs – kuidas ja miks püstitas õpilane endale eesmärgid, mida nende täitmiseks tegi, millised olid õppetunnid ja tulemused.</p>

Loodusõpetus Tarbimise mõju loodusele. Üldpädevused: Väärtuspädevus, matemaatikapädevus, ettevõtluspädevus	Tootmise ja tarbimise uurimus
Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud:	
<ol style="list-style-type: none">1. Teab kodukohas tegutsevaid kodanikuühendusi ja -algatusi.2. Teab lapse õigusi ja olulisemaid inimõigusi.3. Teab, et kõik inimesed on seaduse ees võrdsed ja peavad seadusi täitma.4. Mõistab, kuidas demokraatia põhimõtted saavad toimida koolis; toetab oma käitumise ja osalemisega koolidemokraatiat.5. Teab Eesti riigi juhtimisega seotud põhiseaduslikke institutsioone ja olulisemaid ametikohti.6. Eristab fakti arvamusest, teab, mis tunnuste alusel hinnata allikate usaldusväärsust.7. Teab, et autoriõigused on kaitstud seadusega ja autorile tuleb viidata.8. Teab, et inimesed on erineva kultuuritaustaga, saab aru, kui kedagi kultuurilise erinevuse tõttu diskrimineeritakse ja otsib vajaduse korral abi.9. Teab, et iga inimene on käitumise, hoiakute ja panusega kultuurikandja ja -looja.10. Tunneb tervise- ja turvariske, oskab vältida ohtusid ja teab, kust abi otsida, kasutab turvaliselt dokumente ja pangakaarti.11. Oskab oma aega ja raha planeerida, võimeid ja võimalusi arvestada.12. Käitub teadliku tarbijana.	